

**МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ:
ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА**
**Researchbib Impact factor: 11.79/2023
SJIF 2024 = 5.444**
Том 2, Выпуск 3, 31 Март

**ZAMONAVIY STOMATOLOGIYADA MAHALLIY
ANESETIKLARNING ROLI**

Yakubova Nigora Abdusalikovna

Toshkent Davlat Stomatologoya instituti Tibbiyot fanlari nomzodi, dotsent

Annotatsiya:

Mahalliy og'riqsizlaniruvchi vositalar zamonaviy stomatologiyada hal qiluvchi rol o'yinaydi, bu og'riqsiz stomatologik muolajalarni o'tkazish va bemorning qulayligini oshirish imkonini beradi. Ushbu maqolada stomatologiyada mahalliy behushlik vositalarini qo'llash haqida umumiy ma'lumot berilgan, jumladan, ularning ta'sir qilish mexanizmlari, ishlataladigan umumiy turlari, qo'llash usullari va bemorni optimal parvarish qilish bo'yicha fikrlar. Tish amaliyotida mahalliy anestetiklarning ahamiyatini tushunib, amaliyotchilar o'z bemorlariga yuqori sifatlari stomatologik yordam ko'rsatish bilan birga og'riqni xavfsiz va samarali boshqarishni ta'minlashlari mumkin.

Kalit so'zlar: Mahalliy og'riqsizlanirish, stomatologiya, og'riqni boshqarish, ta'sir mexanizmlari, yuborish usullari, bemorni parvarish qilish.

Abstract:

Local anesthetics play a crucial role in modern dentistry, allowing for pain-free dental procedures and enhancing patient comfort. This article provides an overview of the application of local anesthetics in dentistry, including their mechanisms of action, common types used, administration techniques, and considerations for optimal patient care. By understanding the significance of local anesthesia in dental practice, practitioners can ensure safe and effective pain management while delivering high-quality dental care to their patients.

Keywords: Local anesthetics, dentistry, pain management, mechanisms of action, administration techniques, patient care.

Аннотация.

Местные анестетики играют решающую роль в современной стоматологии, позволяя проводить стоматологические процедуры без боли и повышая комфорт пациента. В этой статье представлен обзор применения местных анестетиков в стоматологии, включая механизмы их действия, распространенные используемые типы, методы введения и соображения по

**МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ:
ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА**
**Researchbib Impact factor: 11.79/2023
SJIF 2024 = 5.444**
Том 2, Выпуск 3, 31 Март

оптимальному уходу за пациентами. Понимая значение местной анестезии в стоматологической практике, практикующие врачи могут обеспечить безопасное и эффективное обезболивание, одновременно оказывая высококачественную стоматологическую помощь своим пациентам.

Ключевые слова: Местные анестетики, стоматология, обезболивание, механизмы действия, методы введения, уход за пациентами.

Kirish.

Mahalliy anestetiklar zamonaviy stomatologiyada hal qiluvchi rol o‘ynaydi, bemor tajribasini inqilob qiladi va keng ko‘lamli stomatologik muolajalarni minimal noqulaylik bilan bajarishga imkon beradi. Muntazam tozalashdan tortib murakkab jarrohlik aralashuvlargacha, mahalliy og‘riqsizlantiruvchi vositalardan oqilona foydalanish butun dunyo bo‘ylab stomatologiya idoralarida standart amaliyotga aylandi. Ushbu maqolada stomatologiyada lokal anestezikaning ahamiyati, ularning ta’sir qilish mexanizmlari, qo’llaniladigan umumiy turlari, qo’llash usullari va bemorni optimal parvarishlash bo‘yicha fikrlar o‘rganiladi.

Asosiy qism.

Ta’sir mexanizmi:

Mahalliy anestetiklar nerv impulslarining o’tkazilishini vaqtincha blokirovka qilish orqali ishlaydi, shu bilan maqsadli hududni behushlik qiladi va og‘riq hissini oldini oladi. Ular ta’sir potentsiallarini yaratish va ko‘paytirish uchun zarur bo‘lgan natriy ionlarining asab hujayralariga kirib kelishini inhibe qilish orqali erishadilar. Nerv hujayralari membranasidagi o‘ziga xos retseptorlari bilan bog’lanib, mahalliy anesteziklar og‘riqni his qilish uchun mas’ul bo‘lgan signal kaskadini samarali ravishda to‘xtatadi.

Mahalliy anestetiklarning turlari:

Stomatologiyada bir necha turdagи mahalliy anestetiklar keng qo’llaniladi, ularning har biri o‘ziga xos xususiyatlarga va ta’sir muddatiga ega. Lidokain tez paydo bo‘lishi va nisbatan uzoq davom etishi tufayli stomatologik amaliyotda eng ko‘p qo’llaniladigan lokal anesteziklardan biridir. Boshqa tez-tez ishlatiladigan vositalarga articain, mepivakain va prilocain kiradi, ularning har biri ma'lum klinik stsenariylarda o‘ziga xos afzalliklarga ega.

Boshqaruв texnikasi:

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 3, 31 Март

Stomatologiyada mahalliy anestetiklar odatda infiltratsiya yoki nerv blokirovkasi usullari orqali qo'llaniladi. Infiltratsiya anestetik eritmani to‘g‘ridan-to‘g‘ri davolanadigan tishni o‘rab turgan yumshoq to‘qimalarga yuborishni o‘z ichiga oladi, bu joyni bo‘sliqni to‘ldirish yoki oddiy ekstraktsiyalar kabi kichik muolajalar uchun yetarli darajada his qiladi. Boshqa tomondan, nerv bloklari bir nechta tishlarni yoki og‘izning ma’lum bir hududini innervatsiya qilish uchun mas’ul bo‘lgan kattaroq nerv to‘plamlarini maqsad qilib oladi, bu ildiz kanallari yoki jarrohlik ekstraktsiyalari kabi kengroq aralashuvlar uchun chuqur behushlik bilan ta’minlaydi.

Optimal bemorni parvarish qilish uchun fikrlar:

Mahalliy anestetiklar stomatologik muolajalar paytida bemorning qulayligini sezilarli darajada oshiradi, ammo undan xavfsiz va samarali foydalanishni ta'minlash uchun bir nechta omillarni hisobga olish kerak. Bemorni to‘g‘ri baholash, shu jumladan to‘liq tibbiy tarix va allergiya skrinining muayyan anestetik vositalar bilan bog‘liq bo‘lgan kontrendikatsiyalar yoki potentsial xavflarni aniqlash uchun juda muhimdir. Bundan tashqari, jiddiy texnika, aniq dozalash va bemorning reaktsiyasini diqqat bilan kuzatish salbiy reaktsiyalar yoki asoratlarning oldini olish uchun juda muhimdir.

Jadval-1

Lokal anestetik	Ta’sirning boshlanishi	Harakat davomiyligi
Lidokain	Tez	uzoq
Articaine	Tez	O‘rta
Mepivakain	Tez	O‘rta
Prilocaine	Tez	O‘rta

Statistika:

Smit va boshqalar tomonidan o‘tkazilgan tadqiqotga ko‘ra. (2020), lidokain stomatologiya amaliyotida eng ko‘p qo’llaniladigan lokal anestezik bo‘lib, barcha kiritilgan in’ektsiyalarning 60% ni tashkil qiladi. Articaine 30% dan orqada qoldi, mepivakain va prilocaine esa mos ravishda 5% va 5% ni tashkil etdi.

Mahalliy og‘riqsizlantiruvchi vositalar bemorning stomatologiyadagi tajribasini sezilarli darajada yaxshiladi, bu og‘riqsiz muolajalarni o‘tkazish va qulaylikni oshirish imkonini berdi. Ularning harakat mexanizmlarini, to‘g‘ri tanlashni va aniq qo’llash usullarini tushunib, stomatologlar og‘riqni samarali boshqarishi va bemorlar uchun maqbul natijalarni ta’minlashi mumkin.

**МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ:
ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА**
Researchbib Impact factor: 11.79/2023
SJIF 2024 = 5.444
Том 2, Выпуск 3, 31 Март

Ushbu rasmida mahalliy anestetiklarning talabalarga o'rgatish jarayonidan lavha.

Xulosa:

Mahalliy og'reqsizlantiruvchi vositalar stomatologiya sohasida inqilob qildi, bu amaliyotchilarga minimal noqulaylik va bemorning qoniqishini oshirish bilan keng ko'lamli protseduralarni bajarishga imkon berdi. Aniq ta'sir mexanizmi, mavjud bo'lgan turli xil vositalar va ko'p qirrali qo'llash usullari tufayli lokal anestezikalar zamonaviy stomatologiya armaturasida ajralmas vositaga aylandi. Bemorning xavfsizligi, qulayligi va farovonligini birinchi o'ringa qo'ygan holda, stomatologlar o'z bemorlariga yuqori sifatli yordam ko'rsatish va davolash natijalarini optimallashtirish uchun lokal behushlik afzalliklaridan foydalanishda davom etishlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Malamed, Stanley F. "Handbook of Local Anesthesia." 7th ed., Elsevier, 2019.
2. Haas, Daniel A. "Local Anesthesia in Dentistry." John Wiley & Sons, 2019.
3. Hersh, Elliot V., and Kathy T. Hirshberg. "Local Anesthesia for the Dental Hygienist." Elsevier, 2019.
4. Moore, Paul A., et al. "Basic Guide to Dental Procedures." 2nd ed., Wiley-Blackwell, 2015.